

УДК 050:001:004.7(477)

**МЕРЕЖЕВА НАУКОВА ПЕРІОДИКА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ
ПРОСТОРІ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ**

І. В. Рижко

*Українська академія друкарства,
вул. Підголоско, 19, Львів, 79020, Україна*

Проаналізовано особливості електронного наукового простору України та сучасний стан вітчизняних онлайн-наукових ресурсів. Розглянуто проблему організації наукових мережеских часописів та представлення в електронному вигляді наявної паперової видавничої продукції. Визначено найважливіші аспекти для інтеграції вітчизняних періодичних видань у міжнародний науковий простір.

Ключові слова: електронна наукова періодика, мережеский науковий простір, онлайн-наукові ресурси, наукова комунікація, відкритий доступ.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток глобальних мережеских ресурсів спричинив трансформацію форми наукового журналу, що, своєю чергою, сприяло відкриттю нових горизонтів в інформаційному забезпеченні науки, створенню принципово нових ресурсів, форм організації та напрямів дослідницької діяльності. На початку ХХІ ст. онлайн-журнал стає центральною складовою в системі електронної наукової комунікації світового інтелектуального товариства. Світові тенденції і розвиток інформаційних технологій активізували процес переходу вітчизняних наукових традиційних видань до їх мережеских версій та створення електронних часописів, які не мають друкованих відповідників. Щораз більша кількість та не завжди висока якість онлайн-наукових періодичних видань потребує ґрунтовного аналізу цього порівняно нового та малодослідженого явища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Український мережеский науковий простір залишається малодослідженим явищем. Що стосується наявних вітчизняних досліджень електронних наукових періодичних видань, то у них проаналізовано тільки бібліотекознавчі аспекти (праці Т. Ярошенко, О. Воскобойнікової-Гузевої, Є. Копаневої, Т. Симоненко) та здебільшого відображено стан представлення українських академічних журналів у веб-просторі (розвідки Ю. Діденко, Л. Костенка, Л. Кавуненко, О. Костриці).

Мета статті — проаналізувати особливості електронного наукового простору України та сучасний стан вітчизняних онлайн-наукових ресурсів, виокремити тенденції, наявні проблеми та перспективи розвитку онлайн-періодичних наукових ресурсів України; дослідити роль бібліотек у формуванні вітчизняного наукового електронного простору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формуванню загальнодержавної системи онлайн-наукових ресурсів сприяло затверджене на початку 2000-х Міністерством освіти і науки України, Національною академією наук (НАН) України і Вищою атестаційною комісією (ВАК) України «Положення про електронні наукові фахові видання». Попри те, що цей нормативний акт

давав визначення поняттю «електронне наукове фахове видання», він визначав лише процес взаємодії редакцій мережеских наукових фахових часописів з Національною бібліотекою України ім. В. І. Вернадського (НБУВ): редакції створюють електронні версії періодичного видання та передають їх для обов'язкового розміщення в єдиному державному сховищі наукових видань, НБУВ здійснює обробку журналів і підтримує функціонування сховища на засадах вільного веб-доступу до його контенту. Тому на вітчизняних теренах набуло поширення створення саме електронних версій друкованих наукових часописів, тобто паралельних видань, поява ж оригінальних має суто поодинокий характер.

Для сьогочасного наукового простору України актуальною залишається проблема організації мережеских видань та представлення в електронному вигляді наявної паперової видавничої продукції. Наприклад, розглянемо наявність в мережевому просторі наукових періодичних фахових журналів НАН України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (аналіз можливостей електронного доступу до наукових часописів проведено з використанням сайтів НБУВ, НАН України, веб-сайтів журналів та наукових установ). Станом на 2014 рік серед 86 журналів НАН України свою інтернет-сторінку мають 29 видань (близько 34 %). На веб-ресурсах наукової установи, яка є видавцем, наявна інформація про 77 часописів, для більшості із них наведено лише зображення журналу та загальні відомості про тематику та редакційну колегію; архіви окремих видань представлені поодинокими публікаціями. На сайті НБУВ розміщені усі видання, при цьому на сторінках 37 часописів інформація не оновлюється.

Проблеми з представлення в інтернет-просторі фахових періодичних видань неодноразово порушувалися на загальних зборах Академії. Так, у доповіді Б. Є. Патона зазначено, що «недостатнім залишається рівень інформаційного представлення установ Академії в глобальних комп'ютерних мережах. Нагальним питанням є й розширення присутності академічної видавничої продукції в електронному середовищі. В першу чергу це стосується наших наукових журналів, інших періодичних видань. Наявність електронної версії повинна стати обов'язковою умовою для наукових журналів» [1, с. 85].

Розв'язання цієї проблеми покладено на групу науково-методичного забезпечення видавничої діяльності НАН України. Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, у складі якого працює група, надає «редакціям журналів консультативну допомогу з питань створення їхніх шаблонів, що відповідають чинним у галузі стандартам, уніфікації представлення наукової періодики на веб-ресурсах, що дозволяє формувати виграшну стратегію щодо розширення географії авторів, рецензентів і редакторів» [2, с. 90].

Така незначна представленість періодичних наукових видань у мережі пов'язана з недостатнім впровадженням сучасних видавничих та інформаційних технологій, значними матеріальними витратами у процесі створення, подальшого просування та підтримки сайту наукових журналів, а також відсутністю

належної законодавчої бази. Що ж до комп'ютерно-технологічних проблем, то на переконання Н. Задорожної та Т. Омельченко, сьогодні «таких складних проблем, які заважали б розвитку електронних наукових комунікацій, не існує, тому що всі публікації первісно створюються з використанням комп'ютерних технологій, розроблені зручні технологічні платформи для пошуку, стандарти обміну даними, безкоштовне програмне забезпечення з відкритим кодом» [3].

Поширення електронних наукових журналів стримує брак у вітчизняних дослідників необхідних практичних навичок та досвіду у використанні сервісів Інтернету. В. Добривечір, дослідивши сучасні тенденції у науковій комунікації, простежує таку залежність: «американські та європейські дослідники тяжіють до надання пріоритетності тенденціям, пов'язаним із інформаційно-комунікаційними технологіями, тоді як українські та російські вбачають у них менше впливу» [4, с. 21]. Усе це призводить до того, що значна кількість науковців віддає перевагу традиційним науковим журналам.

Дослідження наявних наукових періодичних видань, розміщених у мережі, показує недостатній рівень впровадження нових технологій організації наукового інформаційного обміну. Веб-сайти більшості електронних фахових видань не містять повного набору інструментів для підготовки текстів до друку; видавничий процес реалізується переважно шляхом використання електронної пошти і публікації вже готових статей на сайті. В окремих випадках вітчизняні наукові установи, на базі яких випускаються наукові фахові видання, використовують електронні журнальні системи відкритого доступу. Одним із яскравих прикладів функціонування такої системи в Україні є наукове електронне фахове видання в галузі педагогічних наук «Інформаційні технології та засоби навчання» (<http://journal.iitta.gov.ua>), засноване Інститутом інформаційних технологій та засобів навчання НАПН.

У світі активно розвивається ринок послуг з передплати електронних версій видань. На думку А. Радченко, «науковим журналам слід продовжувати кооперацію — на часі створення корпоративного інформаційного інтернет-ресурсу, який сприятиме рекламуванню та розповсюдженню продукції, організація дієвих механізмів передплати електронних версій видань, створення платформи для поступового переходу всіх журналів НАН України до комплексної форми існування (співіснування паперової і електронної версій), а згодом — і до віртуальної» [5, с. 15].

В Україні організацію передплати і поширення електронних версій академічних видань на підставі відповідних ліцензійних договорів пропонує здійснювати передплатне агентство «Укрінформнаука». Для поширення мережеских видань Видавничий дім «Академперіодика» готовий забезпечити спеціалізовану платформу у межах власного корпоративного ресурсу. На цій платформі зберігатимуться повнотекстові версії усіх наукових періодичних і книжкових видань.

У 2010 році «Укрінформнаука» спільно з видавництвом «Центр навчальної літератури» спробували здійснити проект «On-line-періодика», що полягав

у наданні платного доступу до електронних версій наукових періодичних видань НАН України, зорієнтований на університетські та публічні бібліотеки. На початку 2011 року через незацікавленість та фінансові труднощі бібліотек проект довелося закрити.

Сьогодні існують і продовжують створюватися численні бази даних за різними науковими напрямками. За умов високих наукометричних показників і дотримання низки параметрів, основним із яких є наявність електронної версії, те чи інше періодичне видання може бути внесене до міжнародних наукометричних і реферативних баз даних. У цих системах для оперативного інформування світової наукової спільноти провідні видавництва через мережу представляють зведення про зміст чергових випусків наукових журналів ще до виходу їхніх друкованих версій, пропонують отримувати копії наукових статей, опублікованих у журналах, які входять у відповідні бази.

Вітчизняні дослідники одноставно наголошують на необхідності входження наукових періодичних видань України у бібліометричні системи та світові інформаційні бази даних: «реєстрація електронних версій періодичних видань у цих системах (передусім некомерційних) має стати пріоритетним завданням для редакцій фахових видань» [6, с. 32]. Цьому сприяє наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17 жовтня 2012 року № 1112 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук», відповідно до якого із 1 січня 2013 року серед вимог для здобуття наукового ступеня передбачено обов'язкові публікації в іноземних фахових виданнях або виданнях України, що внесені до реєстру міжнародних наукометричних баз. Згідно із цими вимогами на здобуття ступеня доктора наук необхідно мати не менше чотирьох публікацій, для кандидата наук — не менше однієї.

Недостатній рівень сучасного представлення українських часописів у світових наукометричних системах (станом на 2014 р. у наукометричній системі корпорації «Thomson Reuters» представлено лише 19 наукових періодичних видань, причому серед відібраних журналів тільки один належить до соціогуманітарної проблематики) пов'язаний з низкою критеріїв, що враховуються під час прийняття рішення про внесення журналу до таких систем, які суттєво відрізняються від переліку вимог до фахових видань, затверджених ВАК України. Така невідповідність ставить перед редакціями фахових видань вибір: дотримуватися вітчизняних стандартів і бути у списку фахових ВАКівських видань (важлива вимога для видавця, оскільки розширює коло потенційно активних українських авторів, які прагнуть підтвердити свій кваліфікаційний рівень чи здобути відповідний науковий ступінь) або відповідати міжнародним вимогам, фігурувати в «Master Journal List» та мати визначений імпаکت-фактор (найважливіший індикатор визнання наукового журналу міжнародною науковою спільнотою).

Для інтеграції вітчизняних періодичних видань у міжнародний науковий простір стратегічним завданням української науки має бути якісне та якнай-

ширше представлення результатів вітчизняних наукових досліджень у сучасній формі, передусім електронних періодичних видань. До того ж обов'язковим є насамперед високий рівень наукових досліджень і належне представлення його у вигляді електронних англійських версій видань з архівом і змістом номерів, адже саме наявність інтернет-сторінки журналу з інтерфейсом англійською мовою дає змогу іншомовному користувачеві знайти матеріал за допомогою електронних пошукових програм.

Для зручнішого користування українською науковою періодикою в мережі Інтернет доцільно також ініціювати проект надання вітчизняним науковим статтям DOI — унікального ідентифікатора цифрового об'єкта. На думку керівника Центру бібліотечно-інформаційних технологій НБУВ Л. Костенко, «наявність DOI має стати одним із критеріїв віднесення журналу до переліку наукових фахових видань» [6, с. 32].

Сьогодні в Україні існують проблеми із науковими періодичними виданнями як в електронній, так і друкованій формі. На часі постає необхідність «...широкої дискусії працівників редакцій академічних періодичних видань. Обмін думками та спільне опрацювання питань, важливих для підготовки й випуску високоякісної наукової періодики, сприятиме поступу та підвищенню іміджу української науки» [7, с. 4].

У сучасному інформаційному мережевому просторі України простежується тенденція до представлення електронних наукових журналів у вільному доступі. Така спрямованість має свою специфіку і пов'язана з сучасною нормативно-правовою базою, у якій відкритий доступ названий одним із пріоритетів розвитку інформаційного суспільства в Україні [8]. Серед більшості вітчизняних науковців однозначною є думка, що це найефективніший шлях розвитку наукової комунікації на сучасному етапі.

Першим кроком до усвідомлення та прийняття курсу на вільний доступ до інформації були «Рекомендації парламентських слухань із питань розвитку інформаційного суспільства в Україні» [9], ухвалені 1 грудня 2005 року Верховною Радою України, у яких акцентовано на важливості забезпечення відкритого безкоштовного мережевого доступу до результатів наукових досліджень, здійснених за рахунок бюджетних коштів. Також наголошено на необхідності створення загальнодоступних національних електронних інформаційних ресурсів, зокрема науково-технічної та економічної інформації в електронній формі.

Надалі модель відкритого доступу до наукової інформації підтримують і забезпечують бібліотечні системи. З пасивного осередку зберігання матеріалів сучасна бібліотека трансформується на активного учасника процесу наукового спілкування через створення сервісів для проведення дослідження та збереження і поширення мережевих журналів вільного доступу, відкритих електронних архівів-репозитаріїв.

У нашій державі книгозбірні сприяють збереженню та поширенню онлайнових наукових періодичних видань, відіграють провідну роль у реалізації

моделі відкритого доступу до наукової інформації, притому університетські «здобувають нову видавничу функцію в епоху інформаційного суспільства, власне стають на чолі сучасної системи організації і публікації результатів досліджень для співробітників науково-освітніх організацій, студентів і дослідників, яка гарантує доступ, прозорість і швидкість» [10, с. 48]. Зважаючи на це, теоретики та практики бібліотечної справи переконані, що саме вони повинні сприяти виробленню відповідних стратегій розвитку мережевої періодики.

Відкритий доступ змінив стратегію розвитку бібліотек, надавши ширші можливості для інформаційної підтримки наукових досліджень, управління базами даних, забезпечуючи якість електронних ресурсів та їх активний обмін. Провідні університетські бібліотеки закликають дослідників долучитися до підтримки руху відкритого доступу «для отримання якнайкращого ефекту від своїх публікацій, самоархівуючи їх у репозитарії та суттєво збільшуючи таким чином читацьку аудиторію» [11, с. 35].

Задля вироблення власне державної стратегії розвитку наукового комплексу України протягом 2005–2008 років було ухвалено низку важливих рішень з метою реформування системи інформаційного забезпечення наукових досліджень. Серед пріоритетних напрямів реформування виділялася інформатизація сфери виробництва та обігу вітчизняної наукової періодики.

Роль технологічного інтегратора була покладена на НБУВ як головний науково-інформаційний центр держави. Цьому сприяло затверджене 2004 року Міністерством освіти і науки України, НАН України і ВАК України «Положення про електронні наукові фахові видання» [12], згідно з яким НБУВ та Національна парламентська бібліотека України створюють зведений електронний каталог статей з усіх видань, відображають його в Інтернеті на своїх веб-сайтах, здійснюють зберігання видань, внесення інформації про статті з них до загальнодержавної реферативної бази даних, розміщення видань на сайті та забезпечення безкоштовного доступу до електронного каталогу і повних текстів публікацій.

Першим вітчизняним проектом мережевої наукової періодики з реалізації моделі вільного доступу став депозитарій «Наукова періодика України», реалізований на базі НБУВ, яка мала суттєвий досвід роботи з електронною науковою періодикою. Сьогодні «Наукова періодика України» є загальнодержавним зібранням електронних копій журналів і збірників наукових праць України й містить понад 348 тис. електронних копій статей із більше як 2 тис. часописів.

Спочатку доступ до статей забезпечувався переважно гіпертекстовими посиланнями на електронні версії часописів, які були розміщені на сайтах академічних установ. Зараз відбувається поступове перенесення електронних версій журналів (за згодою засновників) на портал. Крім того, згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 17 жовтня 2012 року № 1111 затверджено «Порядок формування Переліку наукових фахових видань України», відповідно до якого електронні копії наукових фахових видань мають обов'язково розміщуватися на сайті НБУВ у розділі «Наукова періодика України». Тому якщо автор вирішив опублікувати матеріал в одному з внесених до переліку періодичних видань, він

автоматично дає згоду на оприлюднення його статті у відкритому доступі. Водночас згаданий наказ залишає за видавцями та засновниками періодичних видань багато можливостей для вільного трактування його положень. Наприклад, ним не визначено терміни передання електронних копій видань, тому деякі наукові журнали з'являються на порталі «Наукова періодика України» зі значним запізненням, представлені неглибоким архівом або взагалі поодинокими номерами. Деякі редколегії журналів мають намір подавати електронні тексти публікацій із запізненням на один рік, оскільки саме такий термін є необхідним для розповсюдження друкованих версій журналів [13, с. 160].

У середовищі українських онлайн-наукових ресурсів зростає роль бібліотечних консорціумів, які пропонують засоби створення та поширення наукової інформації, змінюють механізми спілкування науковців, до того ж видавництва найчастіше пропонують цінові моделі саме для консорціумів, а не для окремих бібліотек. Дедалі частіше видавництва, книгозбірні та інформаційні посередники об'єднуються в консорціуми задля спільного вирішення питань, пов'язаних із функціонуванням мережевої наукової періодики.

Незважаючи на таку досить активну роботу із впровадженням сучасних засобів наукової комунікації, для бібліотек України не вирішеними залишаються багато проблем, пов'язаних із відставанням від світових тенденцій через організаційні, технічні та фінансові труднощі. У сучасних умовах йдеться лише про використання електронних ресурсів бібліотекою, а не про цілісний та комплексний підхід до управління онлайн-колекцією.

Сьогодні вітчизняні книгозбірні об'єднані спільною метою – прагненням забезпечити своїм користувачам режим відкритого доступу до онлайн-інформаційних першоджерел, їх довготривалого та ефективного використання. Перспективний напрям інноваційного розвитку бібліотек пов'язаний із розробленням і впровадженням спеціалізованих технологій архівування та зберігання електронних фондів. На думку провідних спеціалістів, бібліотеки повинні змінитися, «щоби посісти логічне й доцільне місце у цьому процесі та стати справжніми інформаційними партнерами у створенні та розповсюдженні наукової інформації, забезпеченні ефективного та тривалого її зберігання і пошуку» [14, с. 155].

Висновки. Україна належить до країн, для яких характерними є уникнення технологічних експериментів в електронному видаванні й послідовне впровадження вже випробуваних засобів, які набули певного поширення.

Проблема організації мережевих видань і представлення в електронному вигляді наявної паперової видавничої продукції є вкрай актуальною для сучасного наукового простору України. Незначна представленість періодичних наукових видань у мережі зумовлена недостатнім впровадженням сучасних видавничих та інформаційних технологій, значними матеріальними витратами на створення та підтримку сайту наукових журналів, а також браком у вітчизняних дослідників необхідних практичних навичок і досвіду у використанні сервісів Інтернету.

Питання, пов'язані з електронними ресурсами, намагаються вирішити провідні бібліотеки України, насамперед НБУВ — головний науково-інформаційний

центр держави, на базі якого діє перший вітчизняний проект мережевої наукової періодики з реалізації моделі вільного доступу «Наукова періодика України».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Підсумки діяльності НАН України в 2010 році та основні напрями її подальшої роботи в сучасних умовах : [доповідь академіка НАН України Б. Є. Патона на сесії загальних зборів 21 квітня 2011 року] // Шляхи розвитку української науки : реферативний збірник матеріалів ЗМІ. — 2011. — № 4 (72). — С. 85–95.
2. Діденко Ю. В. Динаміка відображення української академічної періодики в електронному просторі (за результатами продовжуваних моніторингових досліджень) / Ю. В. Діденко // Наука України у світовому інформаційному просторі / НАН України. — К. : Академперіодика, 2013. — Вип. 8. — С. 87–91.
3. Задорожна Н. Аналіз сучасного стану електронних наукових фахових видань / Н. Задорожна, Т. Омельченко // Інформаційні технології і засоби навчання [Електронний ресурс]. — 2007. — № 3. — Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/download/268/254> (дата звернення: 10.03.2015). — Назва з екрана.
4. Добривечір В. О. Сучасні тенденції у науковій комунікації / В. О. Добривечір // Ученые зап. Таврического нац. ун-та им. В. И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». — Т. 26 (65). — № 3. — С. 18–23.
5. Радченко А. І. Стан виходу журналів Національної академії наук України. Консультаційно-методична діяльність Науково-видавничої ради НАН України у вирішенні актуальних питань наукової періодики / А. І. Радченко // Наука України у світовому інформаційному просторі / НАН України. — К. : Академперіодика, 2010. — Вип. 3. — С. 10–15.
6. Костенко Л. Й. Сучасний стан та проблеми української академічної наукової періодики / Л. Й. Костенко // Наука України у світовому інформаційному просторі / НАН України. — К. : Академперіодика, 2013. — Вип. 8. — С. 27–33.
7. Радченко А. І. Вступне слово / А. І. Радченко // Наука України у світовому інформаційному просторі / НАН України. — К. : Академперіодика, 2010. — Вип. 3. — С. 3–4.
8. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16> (дата звернення: 27.03.2015). — Назва з екрана.
9. Постанова Верховної Ради України «Рекомендації парламентських слухань із питань розвитку інформаційного суспільства в Україні» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3175-15> (дата звернення: 01.03.2015). — Назва з екрана.
10. Ярошенко Т. О. Відкритий доступ до наукової інформації: роль для сучасного університету / Т. О. Ярошенко // Діяльність бібліотек вищих навчальних закладів у світлі модернізації вищої освіти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Севастополь, 19–21 травня 2009 р. — Севастополь : [Изд-во СевНТУ], 2009. — С. 40–49.
11. Бичко О. М. Інституційні репозитарії ВНЗ: переваги створення та проблеми розвитку / О. М. Бичко // Бібліотека в освітньому просторі : інформ. бюл. — Хмельницький, 2013. — № 16. — С. 32–39.
12. Наказ Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, Вищої атестаційної комісії України від 30 вересня 2004 року № 768/431/547 «Про затвердження Положення про електронні наукові фахові видання» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1329-04> (дата звернення: 01.03.2014). — Назва з екрана.

13. Копанева Є. О. Загальноакадемічний портал наукової періодики / Є. О. Копанева // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: Проблеми науки, освіти, практики : зб. мат. IV Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 21–23 травня 2007 р. — К., 2007. — С. 158–160.
14. Ярошенко Т. О. Електронні журнали в системі інформаційних ресурсів : моногр. / Т. О. Ярошенко. — К. : Знання, 2010. — 215 с.

REFERENCES

1. Pidsumky diyal'nosti NAN Ukrayiny v 2010 roci ta osnovni napryamy yiyi podal'shoiy roboty v suchasnyx umovax (2011). Shlyaxy rozvytku ukrayins'koyi nauky, 4 (72), 85–95. (in Ukrainian)
2. Didenko Yu. V. (2013). Dynamika vidobrazhennya ukrayins'koyi akademichnoyi periodyky v elektronnomu prostori. Nauka Ukrayiny u svitovomu informacijnomu prostori (Vol. 8, pp. 87–91). K. (in Ukrainian)
3. Zadorozhna N., Omel'chenko T. (2007). Analiz suchasnogo stanu elektronnykh naukovykh faxovykh vydan. Informacijni tehnologiyi I zasoby navchannya. Rezhym dostypu: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/download/268/254>. (in Ukrainian)
4. Dobryvechir V. O. (2013). Suchasni tendenciyyi u naukovij komunikacijy. Uchenye zap. Tavricheskogo nac. un-ta im. V. I. Vernadskogo, (Vol. 65 (3), pp. 18–23). (in Ukrainian)
5. Radchenko A. I. (2010). Stan vyxodu zhurnaliv Nacional'noyi akademiyi nauk Ukrayiny. Konsul'tacijno-metodychna diyal'nist' Naukovo-vydavnychoyi rady NAN Ukrayiny u vyrishenni aktual'nyx pytan' naukovoyi periodyky, Nauka Ukrayiny u svitovomu informacijnomu prostori (Vol. 3, pp. 10–15). (in Ukrainian)
6. Kostenko L. J. (2013). Suchasnyj stan ta problemy ukrayins'koyi akademichnoyi naukovoyi periodyky. Nauka Ukrayiny u svitovomu informacijnomu prostori (Vol. 8, pp. 27–33). (in Ukrainian)
7. Radchenko A. I. (2010). Vstupne slovo. Nauka Ukrayiny u svitovomu informacijnomu prostori, (Vol. 3, pp. 3–4). (in Ukrainian)
8. Zakon Ukrayiny. Pro Osnovni zasady rozvytku informacijnogo suspil'stva v Ukrayini na 2007–2015 roky. Rezhym dostypu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16>. (in Ukrainian)
9. Postanova Verxovnoyi Rady Ukrayiny. Rekomendacijy parlaments'kyx sluxan' iz pytan' rozvytku informacijnogo suspil'stva v Ukrayini. Rezhym dostypu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3175-15>. (in Ukrainian)
10. Yaroshenko T. O. (2009). Vidkrytyj dostup do naukovoyi informacijy: rol' dlya suchasnogo universytetu. Diyal'nist' bibliotek vyshhyx navchal'nyx zakladiv u svitli modernizacijy vyshhoyi osvity. 40–49 s. (in Ukrainian)
11. Bychko O. M. (2013). Instytucijni repozytariyyi VNZ: perevagy stvorenniya ta problemy rozvytku. Biblioteka v osvitu omu prostori, 16, 32–39. (in Ukrainian)
12. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny, Nacional'noyi akademiyi nauk Ukrayiny, Vyshhoyi atestacijnoyi komisiyi Ukrayiny vid 30 veresnya 2004 roku № 768/431/547: Pro zatverdzhennya Polozhennya pro elektronni naukovi faxovi vydannya. Rezhym dostypu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1329-04>.
13. Kopanyeva Ye. O. (2007). Zagal'noakademichnyj portal naukovoyi periodyky. Dokumentoznavstvo. Bibliotekoznavstvo. Informacijna diyal'nist': Problemy nauky, osvity, praktyky. 158–160 s.
14. Yaroshenko T. O. (2010). Elektronni zhurnaly v systemi informacijnykh resursiv. 215 s.

**ELECTRONIC SCHOLARLY PERIODICALS
IN UKRAINIAN INFORMATIVE SPACE:
TRENDS AND CURRENT CHALLENGES**

I. V. Ryzhko

*Ukrainian Academy of Printing,
19, Pidholosko St., Lviv, 79020, Ukraine
ira.ryzhko@gmail.com*

The features of electronic scientific space of Ukraine and the current state of the domestic on-line scientific resources have been analyzed. We have considered the problem of the organization of scientific network periodicals and the electronic submission of existing paper publishing products. The key aspects for the integration of domestic periodicals in the international scientific space have been examined.

Keywords: *electronic scholarly periodicals, scholarly network, on-line scientific resources, scholarly communication, open access.*

Стаття надійшла до редакції 16.02.2015.

Received 16.02.2015.